

A gyertya egyetemes története

A gyertya, általában paraffin vagy viasz alapanyagból készült, kanóc béllal ellátott, az ókor óta használt világító eszköz.

A gyertya kanóca bórsavval, szalmiáksóval, foszfátokkal pácolt, fonott pamutszál. A pácolásra azért van szükség, mert a tiszta pamut nagyon gyorsan égne és füstölne. A fonott kanóc elszenesedés után meghajlik, kitér a láng útjából, és elég. A kanócban lévő cellulóz reagál a pácoláshoz használt sókkal, és úgy bomlik el, hogy nem marad utána hamu.

Az emberiség már több mint kétezer éve használja a gyertyákat, évszázadokon át elengedhetetlen háztartási kelléknek számított. Az első ismert viasz a méhviasz volt, melyet már a rómaiak is használtak gyertyakészítés céljából.

Már az ókorban felismerték a faggyú és a zsír kiváló égési tulajdonságait, s azokat több helyen is hasznosították. Krisztus születése után jelentek meg a faggyúgyertyák, mivel a viaszgyertya mindennapos használata túl költséges volt. A szegényebb emberek állati eredetű hulladékból készült faggyúgyertyákat használtak, ez azonban igen kellemetlen szagokat árasztott, és erősen kormozott.

A XVII. században már arzént adtak a faggyúhoz, ez esztétikailag javított a végterméken, azonban az arzén – mérgező mivolta miatt – sok kellemetlenséget okozott a mindennapi használat során.

A XIX. század elején felfedezték a sztearint, a növényi és állati zsiradékban is fellelhető gliceridet, mely a gyertya szilárdságáért felelős. 1825-ben M. E. Chevreul és J. L. Gay-Lussac szabadalmaztatta a sztearingyertyát. Ekkoriban kezdték használni az összefont kanócot és a paraffint, így az eddigiekhez képest jó minőségű és olcsó gyertyát tudtak előállítani.

Manapság a gyertyát jórészt szilárd paraffinból és sztearinból készítik. A sztearin növeli az olvadáspontot, és meghosszabbítja az égési időt.

(Forrás: Wikipédia)